

20. le mea e tatau ile vaega o Galuega ona taliaina la'u tagi?
E leai. E l luga lava ole filifiliga ale Vaega o Galuega pe talia pe le taliaina lau tagi l ona tulaga eseese e pei o nei vaega: (1) pe afa'apea ose tagi ua fa'amalosiina pe e leai se uiga ua mau, (2) pe afai ua faila e le galuega se pepa ile fale fa'amasino e fa'ailoa ai ua malepe pe ua leai se pisinisi ona o le tele o ona fa'aitauli, (3) pe ua leva ona e nofonofo ma ua te'a aso sa tatau ona e failaina ai lea tagi.

21. O le a le umi ona o'u fa'atali ona mauaina lea o la'u tupe?
O le umi e te fa'atali ai e mata o ni aso l le tausaga pe ova atu fo'i. E tele ni mea e tutupu e a'afia ai le vave maua, pe ole tua' l fo' l ona maua o lau tupe. Afai ua mae'ae'a ona faia lau ripoti ma o lo'o auai lau galuega e fesoasoani o le a vave fo' l ona maua se tali o lau tagi. Ae a fa'apea e tele ni lavelave o lau faila, toe e fa'afaigata lau galuega ole a umi fo' l ona e fa'atali.

22. O le a le eseese o le galue lea ete galue i le 8 itula, ma le 4 itula, ma le galuega lea ua na'o se taimi pu'upu'u?
Ole vaega o Totogi mo Itula latou te le fa'aialogaloga l le va ole galue ile 8 itula, pe 4 itula, pe galue na'o se taimi pu'upu'u. O ni isi galuega o lo'o maua e tagata galulue l le 8 itula ni penefiti, e le tutusa ma penefiti e maua ei latou o galulue ile 4 itula po'o l latou o galulue ise taimi pu'upu'u. Afai o oe ose tagata e le'o galue ile 8 itula, afai o oe ete galue na'o le 4 itula pe ete galue afa aso, ae ua e fia malamalama pe ete mauaina ni penefiti, ua tatau ona e fa'afeso'ota' l lau galuega, oi latou ia e galulue mo ni ta'iala ma aiaiga o penefiti mo l latou ua agava'a ma' l latou e le agava'a. Mo ni fesili l penefiti fa'afeso'ota' l the ofisa U.S. Department of Labor, Employee Benefits Security Administration 1-866-444-3272 po'o le imeli <http://askebsa.dol.gov/>

23. O le a ni mea e tatau ona ou iloa mo ni auuala of femalagaina?
Afai e totogi e lau galuega pe fai e lau galuega se auuala e mafai ai ona e alu ile galueg e galue ma toe fo' l l lou fale pe o se auuala l fafo o Alaska, e tatu l lau galuega ona totogi lou auuala mail au galuega l lou nofoaga pe a fai ua fa'agata lau galuega. E le tatau l lau galuega ona totogiina lou auuala l lou aiga pe afai ua fa'ate'aina oe mail au galuega mai le fusu, fa'amisa, ona, pepelo l fa'atumuina o lau pepa galue, pe ua te'a ona o le le galue l aso e tolu e soso'o mai lau galuega l taimi ua fa'atulagaina ete galue ai. Afai ua w savali ese mai lau galuega l luga o lou lava faitalia e le totogiina e lau galuega lou auuala ete toe fo' l ai l lou aiga, se' l vanaga ai ua e savali ese mail au galuega ona ua le sapaasapa e lau galuega pe ua le totogi ina e lau galuega ni taimi galue, pe ose potu o e nofo ai l luga o galuega, pe ua e savali ese ona o lou ola soifua, pe ole soifua maloloina.

SAMOAN

Department of Labor and Workforce Development

Wage and Hour

Oni fesili ma ni Tali mo Tagata galulue
(Frequently Asked Questions)

FOR ADDITIONAL INFORMATION ON ALASKA'S LABOR LAWS CONTACT:
Wage and Hour Offices
Anchorage – (907) 269-4900;
Fairbanks – (907) 451-2886;
Juneau – (907) 465-4842
<http://www.labor.alaska.gov/lss/whhome.htm>

**FEDERAL LAW MAY DIFFER FROM STATE LAW.
IF SO, THE MORE RESTRICTIVE OF THE TWO WILL APPLY.
QUESTIONS? CONTACT THE
USDOL FEDERAL WHD 1-866-487-9243,
OR IN ANCHORAGE AT (907) 271-2867.**

1. Ole a le totogi maualalo l Alaska?
\$11.91 i le itula, e maua lea ile fa'ateleina o itula galue i taimi totogi ile \$11.91. O se numera ititi lea e mafai ona mauaina e se tagata galue mo se totogi.

2. O le mea e tatau i la'u galuega ona totogiina a'u l se totogi e sili atu, pea o'u galue e ova atu ma taimi ua fa'atulagina e ou galue ai?
loe, ae e l ai lona fa'atapula'aina. Afai sa e galue ae ova ile 8 itula l le aso pe ova l le 40 itula l le tasi ose vaiaso, e tatu ona e maua ina le totogi ole itula ma le afa (1.5 times) mo itula ova taimi sa e galue ai. Fa'afeso'ota' l le ofisa o Totogi ma Itula l le (907) 269-4909 pe a iai se fesili.

3. A fa'apea o la'u galuega e le totogiina ta' l itula, e maua pea e a'u se totogi maualalo ma le ova taimi?
loe, e le fa'atulagina pe fa'apefea ona maua o se totogi, pe totogi ta' l itula, pe totogi fa'atulagina, pe totogi fa'apasene pe ole a lava se auuala e te mauaina ai se totogi, o tagata faigaluega uma l Alaska oi lalo ise totogi maualalo ma galue e ova taimi, se' l vanaga ai ua e galue l lalo ose fa'atagana e ese mai. Fa'afeso'ota' l le ofisa o Totogi ma Itula ina ia e malamalama atili.

4. E mafai ona fa'atonuina a'u e la'u pule e galue ova taimi?
loe, ae so'o se taimi ete galue ai l le ova atu ole 8 itula l le aso e tasi pe ole ova atu ile 40 itula l le vaiaso e tasi, e tatau l lau galuega ona totogi oe ile tasi itula ma le afa 1.5 o itula sa e galue ai pe ete totogi fa'aitula pe fa'atulagina pe fa'apasene o itula galue pe a ova atu ole 40 itula sa fa'atulagina. Afai e le'o totogiina oe e lau galuega l ou ova taimi sa e galue ai, ua tatau ona e lipoti ina l le ofisa o Totogi ma Itula l tonou o le nu'u ma alalafaga o lo'o e nofo ai.

5. E mafai e la'u galuega ona fa'atagaina a'u e ave fua ni aso malolo e leai se totogi ae fa'aogaga ai o'u ova taimi?
E leai. E fa'asaina ile tulafono ile Setete o Alaska ona fa'aogaina o ova taimi mo ni aso malolo e leai se totogi. E tatau ona e mauaina se totogi o ova taimi sa e galue mo itula e ova l itula sa fa'atulagina, ma e tatau ona e va'aia lea numera l luga o lou siaki ma luga ole ulu siaki.

6. E mafai ese tagata e le'o galue ta' l itula ona galue ova taimi?
E tusa pe e te le galue ta' l itula, e mafai lava ona e galue ova taimi. O ni isi galuega ua fa'atapula'aina e lea' l ni ova taimi e fa'atagaina, e pei o galuega mo pule oni ofisa maualuluga, po'o ni ta'ita' l po'o ulu oni galuega, o' l latou ua fa'atapula'aina ni o latou ai a tatau. O galuega ma latou matata eseese, o ona aia tatau ma le ala o lou totogi e mafai ai ona fuafuaina pe ete mauaina se totogi mo se ova taimi pe leai.

7. E to'a fia ni tagata galue e tatau ona galulue l la'u galuega ona mafai lea e la'u galuega ona totogi ni ova taimi?
Ole aofa' l e to'a fa pe ova atu l luga. Ose galuega e na'o le (3) tolu ni tagata galulue pe l lalo le numera oni tagata galulue, e tatau l le galuega ona totogi o ia tagata galulue e leai ni ova taimi l latou taimi ua fa'atapula'aina mo itula galue.

8. A fa'apea mai la'u galuega o ia ose "konekarate tu to'atasi" O lea le uiga o lena mea?

I le vaaiiga I ai, ose konekarate e tu to'atasi ose pisinisi lea e le'o I lalo ose isi pisinisi, ose pisinisi lea e tu to'atasi lava na'o ia, e totogi lava e ia ana tagata galulue, o ana tagata galulue e I lalo ole va'avaiga ase posi ose galuega. O lona uiga e iai galuega tu to'atasi e le totogiina ni saogalemu, e leai ni penefiti e te mauaina e pei oni penefiti ete mauaina pe a e te'a mai lau galuega, ose penefiti mo inisiua e iai soifua maloloina, ma le penefiti o le Saogalemu. Fa'afeso'ota'l the le ofisa mo Penefiti o Galuega I le 269-4980, pe o le ofisa o totogi ma Itula I totonu ole a'ai o lo'o e alaala ma nofo ai mo se fesoasoani.

9. E O'u mauaina se totogi mo aso ua fa'atulagaina mo aso malolo?

E leai I lalo ole tulafono. Se'I vanaga ai ua uma ona polomisi lau galuega e totogi ana tagata galulue I aso malolo. O se fa'ata'ita'iga: A fa'apea ua polomisi lau galuega e totogi ana tagata faigaluega mo ova taimi, e tatau ona e mauaina le totogi e tasi ma le 1/2 ole taimi ose itula sa e galue ai ile aso malolo e ova atu ma itula sa fa'atulagina e te galue ai. A fa'apea sa polomisi lau galuega e totogi ana tagata faigaluega mo ova taimi ae le'l fa'atulagina le totogi fa'apitoa mo ova taimi, o lea e mauaina se totogi e 8 itula mo itula ua fa'atulagina e te galue ai fa'apea fo'lni taimi ua ova atu I ia itula. O lona uiga e tel mauaina se totogi e sili atu mo taimi sa e galue e ova atu I le 8 itula.

10. E o'u mauaina ni totogi mo taimi e o'u ma'l ai, taimi e o'u alu ai ise tafaoga, pe ose taimi e o'u tu'ua ai se galuega?

Se'l vanaga ai sa polomisi lau galuega e te mauaina ia penefiti. Penefiti mo taimi e te ma'l ai, taimi ete tafao ai, ma taimi e te tu'ua ai se galuega, o penefiti ia e maua e se tagata galue, e totogi ina a'o e galue. Afai o oe ose tagata o galue ae o lo'o aveeseina se vaega o lou totogi e totogi ai penefit nei, pe sa e faia se tu'ugatala ma lau galuega mo peimeni mo ia penefiti o lea e maua ina ia penefiti. O le vaega a Galuega e fa'amalosiina I kamupani ma galuega eseese le taua o tulafono mo tagata galulue mo penefiti fa'apenei.

11. Pe tatau ona o'u mauaina se totogi mo se galuega " fa'atalitali mo se valaau mai e galue" I se taimi?

E le faigofie le tali mo lea fesili. O ni isi galuega fa'atalitali mo se valaau mai e totogi a'o ni isi e le totogiina. E iluga lava I lou faitalia pe ete mana'o e taliaina ni galuega fa'apena pe leai, e I luga lava ia te oe pe a e taliaina lena valaau. Afai ua fa'amalosia oe e lau galuega ete nofo ma fa'atali I lau galuega, I le fale o e galue ai, pe ole kamupani o lo'o e galue ai ae ua mafafai ai e oe ona e faia ni mea o e mana'o e fai, pe ose faitauina ose tusi, pe ole asiasi atu lea I se isi, pe o le fa'alologolo lea ise laau pese, e tatau I lau galuega ona totogi oe mo le taimi lea ua taofi ai oe e te nofo fa'atali I totonu o galuega.

12. Ole a le tulafono mo taimi malolo ma taimi e ave ai lau taumafutaga ile ogatotonu o itula ole aso ete galue ai?

O le tulafono ile Sitete of Alaska, o tagata galue e i le tausaga 14 I le 17 o tausaga, ua fa'amalosia ile tulafono a le Sitete e tatau e'l latou ia ona ave se malologa e 30 minute pe a fai e galulue I latou ise 5 itula pe ova atu I luga ni itula e galue ai ile aso. E le fa'amalosia ina e galuega ona tu'uina atu se taimi malolo mo tagata galulue ua atoa le 18 latou tausaga e alu I luga. A fa'apea o oe ua 18 pe ua ova atu ou tausaga ae tu'uina atu e lau galuega se taimi malolo, pe 20 minute pe I lalo mai, ua tatau I lau galuega ona totogi oe I lea taimi malolo. Afai e fa'ataga I lau galuega taimi e ave ai lau taumafutaga I le ogatotonu o itula galue o le aso, e le tatau ilau galuega ona totogi oe pe afai sa ave lau taumafutaga e na'o le 20 minute pe ova atu pe afai e le'o iai lou igoa I le lisi o tagata galue mo lena aso.

13. E mafai e la'u galuega ona sui le aofa'l e totogi ai a'u ile itula?

loe, pea fa'apea sa tu'uina atu ia te oe se tusi e fa'ailoa atu ai le suiga ae le'l o'o I le aso ua fa'atulagina mo lea suiga. Ose fa'ata'aitaiga: A fa'apea o lou aso totogi (ole aso e maua ai lou siaki) o le aso 20 ole masina, e tatau I lau galuega ona tu'uina atu le tusi mo se suiga o lou totogi I so'o se aso ae le'l o'o ilea so 20 o le masina ina ia tauian ai le aso 20. O aso galue uma pe a uma le aso 20 e tatau ona a'afia lea I le suiga fou o lou totogi.

14. O a ni mea e tatau ona aveeseina lea mai lo'u totogi?

Ose aofa'l lea ose tupe pe a le paleni lau tupe maua ma au galuega ole aso, ose mea ua leiloa pe ua misi, pe ose mea ua gaioina, o lea aveeseina lea mai lau siaki pe afai ua e ta'utino atu ma ua e tu'uina I lalo ise tusi mo lau galuega e mafai ona latou ave eseina se a'ofai ua e fa'atulagina e totogi ai se mea ua misi, pe leiloa, pe ua gaioi. Afai fo'l sa aitalafuina e oe se tupe mai lau galuega, e mafai e lau galuega ona aveeseina lena aofa'l mai lau siaki pe afai sa iai se tusi sa e saini ina se tautinoga. E le tatau ona e sainiina se talitonuga pea e amata I sau galuega e leai ni tusitusiga I luga ole pepa mo ni mea e tutupu I le lumana'l. I le tulafono, oni tupe e to ese e le tatau ona fa'aaogaina e lau galuega e fai ma se mafuaaga e pau ai lou totogi I le itula pe ave ma se mafuaaga e aveese ai ni ova taimi e tatau ona e mauaina. Afai sa e aitalafuina se seleni mail se isi e ese mai I lau galuega, ua mafai ona e tusiina se tusi e tu'u atu I lau galuega e mafai ai e lau galuega ona aveese le aofa'l ua e talosagaina mai lau tupe maua o lou siaki. Ae ese ai tupe e tatau ona aveeseina mai lou siaki e pei ole lafoga, pe ose tupe mo le tausiga o lau fanau ua fa'atulagina e le malo, pei oni tupe ua talosagaina mai ese isi vaega I luga ose talosaga mai ile fale o tulafono.

15. O a ni mea e tatau I lau galuega ona tu'uina I luga o lau ulu siaki?

E tatau I lau galuega ona iai mea nei I luga o le ulu siaki, ole aofa'l ole tupe maua, ole a le umi ile taimi ona e galue, ole aofa'l o le tupe e totogi ai oe ile itula. E tatau fo'l ona iai le aofa'l o taimi sa e galue ai ua fa'atulagina, ma taimi sa e galue ai pe a ova atu ma taimi sa fa'atulagina, ole tupe ete mauaina I le itula ua fa'atulagina, ole aofa'l ole tupe maua ile masina, ole aofa'l ose tupe ua toese ina mo lafoga, ma isi tupe sa e fa'atulagina mo lau galuega e toseseina mai lau totogi. E tatau fo'l ona iai le aso amata ma le aso fa'aiu ole vaiso totogi I luga ole ulu siaki.

16. Fa'atua o'u tu'uina I lau galuega le tusi ole 2 vaiaso ona o'u le toe galue lea ae ua fa'asaga mai la'u galuega fa'ate'a a'u. O lea se mea e tatau ona o'u faia?

I Alaska e le fa'amalosia ina e le tulafono I galuega ona tu'uina atu ise tagata galue se mafuaaga e fa'ate'aina ai se tagata galue. O le mea lea e le afaina ai se tulafono mo totogi ma itula. E tatau ile tagata galue ua afaina I lea mea ona talanoa ma se loia ua fa'apitoa mo lana galuega ona ole fa'ateaina o ia mai lana galuega e leai se mafuaaga. Afai ua e silafiaina ua fa'ateaina oe ona ose isi tulaga e pei, o le lanu, ole vaai o oe ose tamaloa po'o se safine, o lou tausaga, ona o lau tapuaiga, pe o se isi lava uiga o ia mea, e tatau ona e valaau I le vaega a le Komesina o Ai a Tatau mo Tagata Soifua ile (907)274-4692 pe ole 1-800-478-4692.

17. Ole a le umi e o'u fa'atali ai mo lo'u siaki mulimuli pe'a te'a au ma la'u galuega?

Afai ua fa'ateaina oe e lau galuega, ua tatau I lau galuega ona totogi atu ia te oe tupe e tatau ona totogi ai oe I le lona 3 o aso galue pe a uma le aso sa fa'ateaina ai oe (e le taulia ai le aso malolo ma aso mulimuli o vaiaso). A fai sa e savali ese ma le galuega I luga o lou faitalia, e te mauaina lou totogi ile taimi ua fa'atulagina mo tagata galulue.

18. Ai sea ua tatau ai I la'u galuega ona fa'atali ile 20 aso e tali ai se tusi ua mauaina mai I Vaega o Galuega e uiga I lau tupe maua, ae tatau lava ona o'u mauaina lo'u totogi ile 3 aso mai le aso mulimuli sa o'u galue ai?

Ole vaega o Galuega, e tatau ona tu'uina atu le ai a tatau mo lau galuega e mafai ai e latou (lau galuega) se avanoa e su'esu'e atili ma va'ava'ai atili ni filifiliga ma'utinoa e fesoasoani ai I a'l latou ona ole tagi a le tagata galue, e ta'u lea ole " O ou Ai a Tatau". E fa'aaoga e le vaega o Galuega le 20 aso e tutusa ma le vaega o tulafono, ina ia tutusa le taimi e mafai ai e lau galuega ona tali atu ni manaoga ua e tu'uina I ai'l latou.

19. O le a le umi ose taimi ua tu'uina mai ia te a'u e mafai ai ona o'u faila ina se tagi pe ua fa'ate'aina a'u?

Ose tagi mo ni ova taimi pe ose totogi mo itula e tatau ona faila I le 2 vaiaso mai le aso sa faia ai se galuega. Ose tagi mo taimi totogi mo taimi ua fa'atulagina e galue ai pe oni polomisi mo se totogi pe a e galue e tatau ona faila I le 3 vaiaso mai le aso sa e galue ai. E tatau I a te oe ona e faila ina se tagi I le taimi ua e iloaina ai se sese o itula galue I luga o lau ulu siaki.